

Lausunto Orimattilan hyvinvointityöhön kyläläisen näkökulmasta

Lausunto perustuu Orimattilan laajaan hyvinvointikertomuksen 2021–2024 luonnokseen ja havaintoihin eri väestöryhmien hyvinvoinnista sekä kylien osallisuudesta.

Kylien näkökulmasta on tärkeää, että meillä on mahdollisuus vaikuttaa kaupungin päätöksentekoon ja hyvinvointityöhön. Hyvinvointikertomuksessa 2021-2024 toteumataulukon mukaan kuntalaiset ja sidosryhmät eivät koe voivansa vaikuttaa elinympäristön kehittämiseen (sivu 47). Osallistuvan budjetoinnin kokeilu ei toteutunut, mutta arvioinnissa viitataan aluekumppanuuspöytiin yhtenä *osallistuvan budjetoinnin muotona ja lähidemokratian mallina*.

Tavoitettavuus ja ennakoitavuus on yhteistyön kulmakivi. Toivomme aluekumppanuuspöytien toimintaan ja toimintaa koordinoiviin yhteyshenkilöihin pysyvyyttä. Myös kuntalaisten mahdollisuus tavoittaa aluekumppanuuspöydän jäseniä tulisi tarjota verkkosivujen kautta, jossa toiminnasta kerrotaan. Ehdotamme, että kuntalaiset voivat kertoa aluekumppanuuspöydille palautetta Orimattilan verkkosivujen kautta ja koordinoija ohjaa palautteet ko. aluekumppanuuspöytien tietoon. Kiitämme, että harhaanjohtavat @orimattila.fi-loppuiset yhteystiedot saatiin poistettua verkkosivuilta kesällä 2025.

Toinen huolta herättävä huomio on koettu yksinäisyys ja päihteiden käyttö. Kyläympäristöjen kehittäminen alueiden omaleimaisuutta kunnioittaen lisäisi mielestämme ihmisten liikkumista ja kohtaamista, vähentäen koettua yksinäisyyttä. Riittävät penkit, opasteet, valaistus ja esteettömyys ovat osa perusturvallisuutta lisäävää kyläkuva. Ehdotamme osallistavia kaavakävelyjä ja osallistumissuunnitelmia kylittäin sekä toteutetaan asukaskyselyt kylittäin ennen investointi- tai kehittämisspätöksiä.

Liikkuvien palvelujen, kuten hyvinvointipisteiden ja digiopastuksen vieminen kylätaloille, koululle ja torille esimerkiksi kirjastoauton yhteydessä ovat osa koko kaupungin laajuista hyvinvointia ja osallistamista. Kylissä asuvat tarvitsevat palveluita, jotka ovat saavutettavissa myös ilman omaa autoa. Toivomme turvallisten kevyenliikenteen väylien lisäämistä kyliltä keskustaan. Toivomme myös, että jatkossakin itäisen Orimattilan alueella on mahdollisuus ylijäämäruokailuun. Kuivannon lakkautuksen jälkeen yhteisöllisyyttä lisäävä mahdollisuus järjestettäisiin esteettömällä Vuorenmäen koululla tai sen ympäristössä. Autottomien nuorten kohtaamista varten tarvitsemme turvallisia kulkuväyliä harrastuksiin ja yhteisöllisiä tiloja ajanviettoon. Esteetön ympäristö, tukee myös iäkkäämpien ihmisten kotona asumista ja tarjoaa reitit ystävien kohtaamiseen. Nämä toimet auttavat myös Vuorenmäen koulun oppilaiden yhteishengen tukemista. Kuivannon koulun lakkautuksen myötä Vuorenmäen oppilaita tulee maantieteellisesti laajalta alueelta ja yhteisen vapaa-ajan vietto tukee uuteen tilanteeseen sopeutumista.

Kiitos, että kylien tapahtumat ja ideat on nostettu esiin kaupungin sosiaalisen median kanavissa. Kylien verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat tulisi näkyä myös kaupungin verkkosivuilla. Viestinnän ei pidä olla vain markkinointia, vaan myös arjen asioista kohdennettua tiedottamista asukkaille esimerkiksi kylien uutiskirjeinä. Kylien ääni kuuluu paremmin, kun viestintä toimii.

Orimattila on laaja alue, jossa on alueellisia eroja. Ehdotamme, että konkreettisempien tekojen aikaansaamiseksi jatkossa tuotetaan kyläkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Kylien hyvinvointityön vaikuttavuutta tulee seurata. Ehdotamme, että kylien edustajat kutsutaan mukaan HYTE-ryhmään ja hyvinvointi- ja osallisuusjaostoon sekä kaupunki ottaa käyttöön kyläkohtaiset mittarit osana vuosittaista hyvinvointiraportointia.

Kylät ovat tärkeä osa Orimattilan identiteettiä ja elinvoimaa. Toivomme, että tulevassa hyvinvointisuunnitelmassa kylien osuus vahvistetaan konkreettisin toimin, jotka tukevat osallisuutta, saavutettavuutta ja yhteisöllisyyttä.

15.10.2025

Orimattilan itäisen aluekumppanuuspöydän jäsenet